

PARAGRAAF A: WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOMANAGEMENT

1. Aanleiding en achtergrond

Wij hebben de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's wordt de gemeente in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie. Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend.

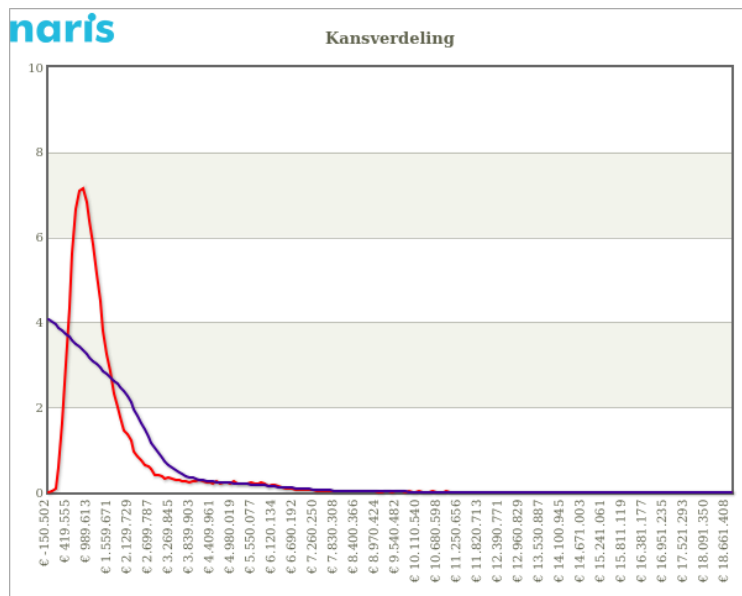
2. Risicoprofiel

Om de risico's van onze gemeente in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen in totaal 39 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht worden de 5 risico's gepresenteerd met de meeste invloed op de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Tabel 1: Belangrijkste financiële risico's					
Nr	Risico	Gevolgen	Kans	Fin. gevolg	Invloed
R402	Herbouw MFA de Beeck extra kosten	Financieel	10%	max. € 5.395.000	18.77%
R357	Planschades i.v.m. bestemmingsplannen	Financieel - gemeente moet financieel nadeel als gevolg van planologische maatregel vergoeden	15%	max. PM	8.31%
R327	Niet terugbetalen lening aan door een onbezoldigd bestuur geleide instelling	Financieel - De leningen moeten worden afgewaardeerd	20%	max. € 895.000	6.13%
R401	Fusievoetbal Egmond extra kosten	Financieel - Mogelijke extra kosten bij aanleg nieuw sportcomplex	28%	max. € 630.000	6.11%
R313	(Milieu)vergunningaanvraag voor de brengdepots wordt afgekeurd of gestelde eisen worden zwaarder.	Financieel - Vertraging van (uitvoering van project) en daarbij verhoging van inrichtingskosten. Extra kosten voor voorbereiding van aanpassingen werven.	30%	max. € 500.000	5.22%

Totaal grote risico's: € 9.020.000
Overige risico's: € 35.525.420
Totaal alle risico's: € 44.545.420

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie (ook wel Monte Carlo simulatie genoemd) uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag € 44.545.420,- (zie hierboven) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De horizontale as bevat schattingen van de totale schadelast van alle risico's, de verticale as geeft weer hoe groot de kans is dat de op de horizontale as vermelde bedragen voorkomen (het gaat hier om percentages).

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 313.902
10%	€ 425.267
15%	€ 510.007
20%	€ 582.026
25%	€ 650.752
30%	€ 717.707
35%	€ 784.045
40%	€ 852.743
45%	€ 924.109
50%	€ 999.243
55%	€ 1.080.434
60%	€ 1.172.123
65%	€ 1.276.416
70%	€ 1.406.572
75%	€ 1.566.648
80%	€ 1.794.870
85%	€ 2.133.796
90%	€ 2.859.545
95%	€ 4.603.271

Uit bovenstaande tabel is af te lezen dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2.859.545,- (benodigde weerstandscapaciteit). Wij hebben de risico's ook beoordeeld op de middellange termijn.

Op basis van de huidige ingevulde risico's volstaat ook dan een weerstandscapaciteit van rond de € 2,9 miljoen. Echter hierbij moet nog worden opgeteld de eventueel nog ontbrekende weerstandscapaciteit vanuit de gemeenschappelijke regelingen waaraan wij deelnemen:

Gemeente Bergen	€ 2.900.000
Werkorganisatie BUCH	€ 790.000
Omgevingsdienst NHN	€ 5.166
WNK	€ 39.953
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	€ 3.735.119

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- I. Reserves
- II. Onbenutte belastingcapaciteit
- III. Post onvoorzien

Ad. I Reserves

De reserves zijn in twee typen onder te verdelen: de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

Van de reserves vormt de algemene reserve het deel dat kan worden aangewend ter financiering van opgetreden risico's.

Bestemmingsreserves

Van de bestemmingsreserves worden de bestemmingsreserve grote projecten en de bestemmingsreserve afschrijvingslasten sporthal niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Grote projecten niet omdat daar een aparte risicoberekening van is en afschrijvingslasten sporthal niet omdat die effect op de exploitatie heeft door de jaarlijkse uitname.

Ad. II Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de mate waarin de OZB belasting maximaal verhoogd kunnen worden. Dit wordt berekend aan de hand van het berekende tarief dat gehanteerd moet worden

als men een artikel 212 gemeente zou worden Voor 2020 is dit 1,853% (bron blz. 139 mei circulaire 2019). Het gewogen gemiddeld OZB percentage Bergen was over 2019 1,095 en dus veel lager. Het verschil tussen het gewogen gemiddeld percentage van Bergen en het percentage artikel 212 is de onbenutte belastingcapaciteit.

Uiteraard zijn er andere belastingen, zoals bijvoorbeeld de toeristenbelasting en de parkeerbelasting, die door verhoging van de tarieven tot een meeropbrengst en verbetering van de weerstandscapaciteit kunnen leiden. Hiervoor bestaat geen wettelijk maximum, waardoor wij geen indicatie kunnen geven van de maximale omvang van deze ruimte. Ook kan er eventueel gekozen worden om 50% van de baggerkosten door te belasten aan de rioolheffing en 30% van de kosten straatreiniging door te belasten aan de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Dit wordt nu echter niet meegenomen.

Ad. III Post onvoorzien

Conform de financiële verordening van Bergen is een post van € 10.000,- opgenomen. Deze post kan via een raads- of college begrotingswijziging incidenteel worden ingezet als dekking.

Het totaal per 1 januari 2019 van de hiervoor genoemde, in te zetten opties ter afdekking van incidentele risico's blijkt uit de volgende tabel:

Tabel 3: Weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	34.145.000
Onbenutte belastingcapaciteit	5.800.000
Bestemmingsreserves excl. risicoreserve grote projecten	802.000
Post onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	40.757.000

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscap.}}{\text{Benodigde weerstandscap.}} = \frac{\text{€ 41,0 mln.}}{\text{€ 3,7 mln.}} = 11,1.$$

De onderstaande normtabel is ontwikkeld door Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	voldoende
D	0,8-1,0	matig
E	0,6-0,8	onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Het ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. Deze kwalificatie moet in samenhang worden beoordeeld met de kengetallen hieronder.

5. Kengetallen

Doelstelling van deze kengetallen en bijbehorende beoordeling is om op eenvoudige wijze inzicht geven over de financiële positie van de gemeente. Het gaat om de volgende kengetallen:

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

2. Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
3. Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen.
4. Grondexploitatie
In dit kengetal wordt de waarde van de bouwgrond gerelateerd aan de totale baten.
5. Belastingcapaciteit
Deze indicator geeft aan hoe de belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde.

De provincie als financieel toezichthouder heeft zogenaamde signaleringswaarden gedefinieerd. Deze signaleringswaarden moeten worden gezien als een hulpmiddel om het risico per kengetal in te schatten en is hiermee geen norm. De provincie onderscheidt drie categorieën: A: minst risicovol, B: gemiddeld risico en C: meest risicovol.

In de onderstaande tabel worden de kengetallen met signaleringswaarden getoond:

Signaleringswaarde	A	B	C
1a. Netto schuldquote	< 90%	100 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen.	< 90%	100 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Structurele exploitatie.	> 0%	0%	< 0%
4. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
5. Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

KENGETALLEN	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
netto schuldquote	89%	96%	108%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	77%	83%	98%
solvabiliteitsratio	24%	28%	29%
structurele exploitatieruimte	2%	0%	0%
grondexploitatie	2%	1%	1%
belastingcapaciteit	145%	134%	134%
KENGETALLEN	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
netto schuldquote	119%	132%	129%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	111%	124%	122%
solvabiliteitsratio	23%	21%	21%
structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%
grondexploitatie	0,00%	0,00%	1%
belastingcapaciteit	134%	133%	133%

6. Ontwikkelingen

Oordeel Provincie betreffende begroting 2019:

De provincie heeft geconstateerd dat de (meerjaren)begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Hierdoor vallen we ook in 2019 niet onder preventief toezicht.

Grote projecten

Voor de risico's rondom de grote projecten is een aparte risicoreserve opgenomen op basis van een hercalculatie begin 2020. Dit bedrag is ook gebaseerd op een risicosimulatie welke jaarlijks opnieuw plaatsvindt.

7. Conclusie

We hebben berekend dat de benodigde weerstandscapaciteit 3,7 mln. is. Ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit levert dat een uitstekende ratio op.

De stijging van schuldquote komt door de grote investeringen zoals sporthal Egmond, fusie voetbal Egmond, de ontwikkelingen in Schoorl en Bergen en onderwijshuisvesting.

Het aandeel en risico op de grondexploitatie is in verhouding tot de totale inkomsten gering en de woonlasten blijven boven het landelijk gemiddelde liggen.

